

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/120/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016201157
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7016201157.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a z členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci žalobkyne: V. S., bytom X. XX, G., právne zastúpenej: JUDr. Miroslav Katunský, advokátom so sídlom Floriánska č. 16, Košice, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Košice, Zádielska 2, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 15. augusta 2016 č. UPS/US6/SSVOdPPKPC1/ SOC/2016/6377, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 7Sa/24/2016-40 zo dňa 25. augusta 2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 7Sa/24/2016-40 zo dňa 25.08.2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného č. UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2016/6377 zo dňa 15.08.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Preskúmaným rozhodnutím žalovaný ako odvolací orgán potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, č. KE1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2016/102799 z 11.04.2016, ktorým žalobkyňi nebol nepriznaný peňažný príspevok na úpravu bytu, úpravu kúpeľne.

2. Prvostupňový orgán svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe komplexného posudku referátu posudkových činností Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE0/RPČ/SOC/2016/102855 č. z. 2016/258861 zo dňa 21.03.2016 sa síce žalobkyňa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 60 %, ale na základe lekárskeho posudku je žalobkyňa schopná prekonať bežné prekážky a bariéry v domácnosti a odstránenie bariéry vo využívaní kúpeľne môže prekonať s prípadným využitím zdravotníckych pomôcok, ktoré možno poskytnúť alebo zapožičať na základe verejného zdravotného poistenia. Proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu podala žalobkyňa odvolanie. V odvolaní opísala svoj zdravotný stav a uviedla, že lekársky posudok, z ktorého vychádza

prvostupňové rozhodnutie je v rozpore so skutočnosťou, lebo je osobou odkázanou na úpravu bytu, úpravu kúpeľne. Poskytnutie peňažného príspevku jej pomôže dosiahnuť bezbariérovosť a zvýši schopnosť premiestňovať sa. Naopak nepriznanie takéhoto príspevku by malo za následok neustále prekonávanie bariér, každodenné prežívanie bolestí pri sprchovaní sa vo vani a veľké riziko pádu.

3. Žalovaný rozhodnutie úradu práce potvrdil. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že podľa komplexného posudku ústredia č. UPS/US6/SSVodPPKPC2/ SOC/2016/6457 zo dňa 29.07.2016, ktorí tvorí prílohu preskúmaného rozhodnutia, žalobkyňa nie je odkázaná na požadovanú úpravu bytu. Posudkový lekár odvolacieho orgánu sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia nenavrhol kompenzovať príspevkom na úpravu bytu ani peňažným príspevkom na osobnú asistenciu. Navrhol kompenzáciu peňažným príspevkom na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Pri výkone posudkovej činnosti posudkový lekár odvolacieho orgánu vychádzal z diagnostického záveru vyplývajúceho z predložených lekárskeho nálezov, ako aj z nálezov doložených v rámci odvolacieho konania (prepúšťacia správa z neurologického oddelenia zo dňa 17.05.2016 lekárska gastroenterologická správa zo dňa 19.05.2016, algeziologická správa zo dňa 02.05.2016 a urologická správa zo dňa 18.02.2016). Z odôvodnenia lekárskeho posudku zo dňa 29.07.2016 ďalej vyplýva, že žalobkyňa je polymorbídnou fyzickou osobou, u ktorej dominujú kardiovaskulárne a vertebrogenné klinické ťažkosti, ktoré svojou mierou limitujú chôdzu, ako aj vykonávanie jednotlivých každodenných činností. Dokumentované posudzované postihnutia (kardiologický nález, nález neurológa, fyziatra) nevyklúčujú možnosť zvládnutia potrebných úkonov a činností, prípadne aj s pomôckami. Žalobkyňa nie je odkázaná na osobnú asistenciu, má možnosť rozhodovať a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí a ďalších aktivít denne. Má schopnosť primerane potrebnú na dané činnosti a dostatočne sa orientovať v týchto situáciách, daných úkonoch a činnostiach uvedených v prílohe č. 4. Prvostupňovým orgánom bol v minulosti nadhodnotený zdravotný stav posudzovanej. Odňatie príspevku na osobnú asistenciu je preto dôvodné. Posudkový lekár odporúčal vhodnejšiu formu pomoci, ako je napr. opatrovateľská služba. Záverom uviedol, že podľa priloženého objektívneho nálezov neurológa s komplexným nálezom fyziatra s popisom rozsahu pohybov v chrbtici, horných končatinách a dolných končatinách je zrejme, že žalobkyňa je schopná prekonávať bariéry samostatne, aj keď s pomocou francúzskej barle alebo iných pomôcok. Preto nie je odkázaná na úpravu bytu.

4. Žalobou doručenou dňa 21.10.2016 sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného. Uviedla, že preskúmané rozhodnutie bolo vydané na základe neobjektívnych a skresľujúcich údajov, rozhodnutia orgánov oboch stupňov vychádzajú z nesprávneho posúdenia skutkového stavu, pretože jej zdravotný stav nebol komplexne posúdený, tak aby odôvodňoval nepriznať peňažný príspevok na úpravu bytu, úpravu kúpeľne a lekárskeho posudku z 29.07.2016 považovala za nesprávny, pretože vychádza z nedostatočného a nesprávneho posúdenia jej zdravotného stavu. Ďalej uviedla, že je osobou odkázanou na úpravu bytu, úpravu kúpeľne a poskytnutý peňažný príspevok jej pomôže dosiahnuť bezbariérovosť a zvýši schopnosť premiestňovať sa. Využívanie zdravotníckych pomôcok, ktoré možno poskytnúť alebo zapožičať z verejného zdravotného poistenia jej nepomôže. Pri činnostiach osobnej hygieny, t. j. pri sprchovaní alebo kúpaní, pri vystupovaní z vane, pri umývaní vlasov, pri obúvaní, nakupovaní, príprave jedla, pri vykonávaní domácich prác, t. j. pri upratovaní, žehlení, praní, varení a umývaní riadov je odkázaná na pomoc inej osoby. Často dochádza k situáciám, kedy je ohrozený jej život či zdravie, a to najmä pri činnostiach osobnej hygieny, t. j. pri sprchovaní alebo kúpaní nedokáže sama vystupovať z vane a má problém so stabilitou a prekračovaním bariér kúpeľne. Žiadala rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. K podanej žalobe sa písomne vyjadrila aj Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím JUDr. R. Z. v podaní zo dňa 02.11.2016. Uviedla, že pri posudzovaní a rozhodovaní o peňažnom príspevku je potrebné sa okrem vnútroštátnych predpisov oprieť aj o Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“), ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonmi. Poukázala na čl. 1, 19 a 20 písm. b/ Dohovoru a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. k. 10Sžo/85/2014 zo dňa 30.09.2015. Komisárka ďalej uviedla, že samotný odkaz na nesplnenie kritérií ustanovených v ust. § 14 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu nenahrádza správnu

úvahu pri použití správnych predpisov, na základe ktorých správny orgán rozhodoval a ako sa vyrovnal s námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Z rozhodnutia nie je zrejmé, prečo žiadnou formou kompenzácie nie je možné sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia ani len zmierniť. Samotné konštatovanie nesplnenia podmienok podľa ust. § 14 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu bez uvedenia ďalších skutočností týkajúcich sa nevyhoveniu žiadosti je nedostatočné. Záverom uviedla, že pri rozhodovaní došlo k nesprávnemu rozhodnutiu správnych orgánov a zároveň tieto rozhodnutia trpia nedostatkom dôvodov.

6. Žalovaný k podanej žalobe uviedol, že dňa 21.11.2016 posudkový lekár odvolacieho orgánu spracoval stanovisko č. UPS/US6/SSVOdPPKPC2/SOC/2016/6457 zo dňa 21.11.2016 v ktorom sa vyjadril k námietkam žalobkyne týkajúcim sa jej zdravotného stavu a po opätovnom preštudovaní zdravotnej dokumentácie dospel k záveru, že sa jedná o fyzickú osobu - kardiacu, hypertonicu, diabetičku s vertebrogennými a urologickými ťažkosťami. Ide o polymorbidnú fyzickú osobu, u ktorej dominujú kardiologické a vertebrogenné ťažkosti, ktoré svojou mierou limitujú chôdzu, ako aj vykonávanie každodenných činností. Dôležitou skutočnosťou pri posudzovaní z posudkového hľadiska je skutočnosť, že zdravotné postihnutia nie sú v štádiu ťažkej dekompenzácie, nemajú kliniku kardiopulmonálnej dekompenzácie ani známky vertebrálneho zlyhania. Ani v jednom odbornom náleze nie sú uvedené ireverzibilné zmeny, ktoré nie je možné liečbou ovplyvniť a ktoré sú podstatou hendikepu. Podľa priloženého objektívneho nálezu neurológa s komplexným nálezom fyziatra s popisom rozsahu pohybov v chrbtici, horných a dolných končatinách je zrejmé, že posudzovaná osoba je schopná prekonávať bariéry samostatne, aj keď s pomocou francúzskej barly alebo iných pomôcok. Preskúmané rozhodnutie považoval za vydané v súlade s platnými predpismi a navrhol potvrdiť jeho správnosť a žalobu zamietnuť.

7. Žalobkyňa doručila súdu písomné vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného, v ktorom uviedla, že v písomnom odvolaní požiadala o to, aby bol jej zdravotný stav opätovne posúdený a aj jej odkázanosť na pomoc inej osoby, a to aj podľa priloženej ďalšej zdravotnej dokumentácie. Poukázala na to, že v odvolaní uviedla, že v prípade, ak žalovanému nepostačuje zdravotná dokumentácia je ochotná za pomoci druhej osoby prísť k posudkovému lekárovi, aby sa presvedčil o nevyhnutnosti požadovaného peňažného príspevku. Podotkla, že záznam zo sociálnej posudkovej činnosti vykonanej na odvolacom orgáne za účasti posudkovej pracovníčky odvolacieho orgánu nie je úplný. Chýbajú v ňom vyjadrenia žalobkyne a osobnej asistentky, ktorá ju sprevádzala k potrebe zvýšenia počtu hodín osobnej asistencie, nevhodnosť používania navrhovaných pomôcok pri vstupovaní a vystupovaní z vane, problémy s chôdzou aj počas premiestňovania v budove na R. ul. č. X. Poukázala na to, že v lekárskej správe z poradne pre cerebrovaskulárne choroby zo dňa 27.12.2016 sa uvádza, že žalobkyňa má stav chronický s progresiou ochorenia ireverzibilných zmien na chrbtici, ktorý nie je možné vzhľadom na skutočnosť (vertebrogenný algický v LS obl, s LIS bilat. a pluriradikulárnym sy, sy kaudychronický, etiologický na podklade spondylodiskogennom a pri stenoze spinálneho kanála, klinický prítomný obraz paraparézy DK, so sfincterovými poruchami, syndrom polyneuropatie DK podľa EMG vyš. Generalitovcaná polyneuropatia, lézia n. fibularis vpr. lézia n.tibialis... vid' lekárska správa) uvedené v lekárskej správe liečbou výraznejšie ovplyvniť a sú podstatou toho, že posudzovaná nie je schopná vykonávať bežné aktivity denného života. Záverom uviedla, že má za to, že prvostupňový ako aj odvolací orgán vychádzali z nesprávneho posúdenia skutkového stavu, pretože zdravotný stav žalobkyne nebol komplexne posúdený tak, aby odôvodňoval nepriznanie peňažného príspevku na úpravu bytu, úpravu kúpeľne. Poukázala aj na § 204 Správneho súdneho poriadku a navrhla, aby súd nariadil vykonať kontrolné lekárske posúdenie za účelom zistenia, či zdravotný stav žalobkyne odôvodňuje poskytnutie peňažného príspevku, alebo nie.

8. Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. V odôvodnení citoval ust. § 2 ods. 3, § 14 ods. 3, § 14 ods. 5, § 15 ods. 1 a § 37 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“). Podľa krajského súdu požiadavka žalobkyne na úpravu bytu nie je na mieste, pretože v konaní zadovážené lekárske správy nepreukázali progredujúce ochorenia a zhoršený zdravotný stav žalobkyne natoľko, aby jej mohla byť poskytnutá peňažná kompenzácia formou úpravy

bytu, kúpeľne, nakoľko je schopná prekonávať bežné prekážky a bariéry v domácnosti a prípadné bariéry je možné prekonávať s využitím zdravotníckych pomôcok, ktoré jej možno poskytnúť alebo zapožičať na základe verejného zdravotného poistenia. Krajský súd má za to, že prvostupňový, ako aj odvolací orgán vykonali všetky úkony potrebné na zistenie zdravotného stavu. Bol vypracovaný komplexný posudok, ktorý zhodnotil zdravotný stav žalobkyne. Podľa ustálenej súdnej praxe sa správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci a daného obsahu administratívneho konania v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy - lekárske posudky, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a či závery správnych orgánov oboch stupňov sú v súlade so zisteným dôkazným stavom veci. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na zdravotnú dokumentáciu - lekárske nálezy doložené v rámci odvolacieho konania, napr. na prepúšťaciu správu z neurologického oddelenia zo dňa 17.05.2016, ktorá uvádza, že p. V. má dodržiavať neslanú, diabetickú, nízkotukovú diétu, nedvíhať ťažké bremená a pokračovať v rehabilitačnej liečbe, táto lekárska správa poukazuje na to, že pacient vyžaduje čiastočnú starostlivosť druhej osoby a na algeziologickú správu zo dňa 02.05.2016, ktorá zhodnotila zdravotný stav p. Anny Vargovej ako prognosticky nepriaznivý a poukázal na jej trvalú odkázanosť na pomoc druhej osoby pri bežných činnostiach ako doprovod pri vyšetreniach. Tieto lekárske správy boli podkladom pre vydanie lekárskeho posudku č. UPS/US6/SSVOdPPKPC2/SOC/2016/6457 zo dňa 29.07.2016, podľa ktorého miera funkčnej poruchy p. V. bola stanovená na 60 % podľa prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkových na kompenzáciu, časti VIII. A. 1. c/ pre ischemickú chorobu srdca, stav po infarkte myokardu, zodpovedajúcu stavu NYHA III., v dôsledku ktorej skutočnosťou je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. S poukazom na tento komplexný posudok, ktorý celkovo zhodnotil zdravotný stav žalobkyne sa krajský súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci obmedzil na otázku, či vykonané dôkazy - lekárske posudky, komplexné posudky boli objektívne posúdené. Vzhľadom na závery a odporúčania v lekárskejších posudkoch má súd za to, že boli dostačujúcim prameňom pre rozhodnutie súdu v danej veci. Vykonané dôkazy - lekárske posudky viedli podľa názoru krajského súdu dôvodne správne orgány k tomu, že rozhodli o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Vzhľadom na uvedené dôvody vyplývajúce z pripojeného spisového materiálu má krajský súd za preukázané, že žalobkyňa nespĺňa podmienky pre priznanie ňou žiadaného príspevku na kompenzáciu z dôvodu, že jej zdravotný stav jej umožňuje bariéry v byte prekonávať.

9. Krajský súd sa ďalej vyjadril aj k vyjadreniu Komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím, v ktorom poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžso/85/2014 zo dňa 30.09.2015, podľa ktorého správny orgán musí vychádzať zo záverov lekárskejších posudkov a keby lekárskejší posudok neobsahoval konkrétne posúdenie zdravotného stavu, nič nebráni správne orgánu požiadať posudkového lekára o doplnenie lekárskeho posudku. Uviedol, že daný postup nebol v danom prípade potrebný, keďže lekárske posudky boli dostačujúce a zodpovedali všetky zásadné otázky potrebné pre konkrétne rozhodnutie. Správny súd teda má za to, že správne orgány sa dostatočným spôsobom vysporiadali s posudkami posudkových lekárov, ktoré zhodnocovali zdravotný stav žalobkyne.

10. K predmetu administratívneho konania ďalej uvádza, že právne posúdenie diskrečnej právomoci správneho orgánu a s tým súvisiace otázky legitímneho očakávania účastníkov správneho konania na vydanie analogických správnych rozhodnutí sú obsiahnuté v judikatúre NS SR k danej právnej problematike, napr. v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 02.06.2011, sp. zn. 8Sžo/163/2010. Z jeho obsahu vyplýva, že legitímne očakávania vo vzťahu k správne rozhodnutiam, že o ich veci bude rozhodnuté obdobne ako vo veci skutkovo a právne podobnej, nemožno absolutizovať. Podľa názoru krajského súdu sú rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového orgánu vecne správne, nevybočili z právnych medzí a hľadísk správnej úvahy v administratívnom konaní.

11. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa. Rozsudok považovala za právne i vecne nesprávny. Nesúhlasila s názorom krajského súdu, že prvostupňový ako aj odvolací orgán vykonali všetky úkony potrebné na zistenie zdravotného stavu žalobkyne. Uviedla, že napriek žiadosti odvolací orgán neuskutočnil opätovné prehodnotenie jej zdravotného stavu aj za jej účasti, a teda nezistil

skutočný stav vecí. Uvedené nevykonali ani krajský súd napriek návrhu žalobkyne v súlade s ust. § 204 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Opätovne namietala, že záznam zo sociálnej posudkovej činnosti pracovníčky odvolacieho orgánu nie je úplný. Chýbajú v ňom vyjadrenia žalovanej aj osobnej asistentky, ktorá ju sprevádzala k potrebe zvýšenia počtu hodín osobnej asistencie, nevhodnosť používania navrhovaných pomôcok pri vstupovaní a vystupovaní z vane, problémy s chôdzou aj počas premiestňovania sa v budove na R. X.. Č.. X. Uvedené svedčí o neúplnosti úkonov potrebných na zistenie zdravotného stavu. Namietala, že s uvedeným sa krajský súd žiadnym spôsobom nezaoberal a ignorujúc tento stav došiel k nesprávnemu záveru o tom, že prvostupňový orgán ako aj žalovaný dostatočným spôsobom zistili zdravotný stav žalovanej, ktorý neodôvodňoval poskytnutie ňou žiadaného príspevku. Krajský súd pritom nevzal do úvahy dôkazy, ktoré preukazujú nevhodnosti použitia iných kompenzačných pomôcok ako aj skutočnosť, že reálne žalobkyňa nedokáže prekonať sama bez pomoci bariéry. Nestotožnila sa ani so záverom krajského súdu, že závery správnych orgánov oboch stupňov sú v súlade so zisteným dôkazným stavom vecí. Poukázala na lekársku správu z poradne pre cerebrovaskulárne choroby zo dňa 27.12.2016, z ktorej vyplýva, že žalobkyňa má stav chronický s progresiou ochorenia ireverzibilných zmien na chrbtici, ktoré nie je možné vzhľadom na skutočnosť (vertebrogénny algický v LS obl, s LIS bilat. a pluriradikulárnym sy, sy kaudychronický, etiologický na podklade spondylodiskogennom a pri stenoze spinálneho kanála, klinický prítomný obraz paraparézy DK, so sfíncterovými poruchami, syndrom polyneuropatie DK podľa EMG vyš. Generalitovčaná polyneuropatia, lézia n. fibularis vpr. lézia n.tibialis... viď lekárska správa) uvedené v správe liečbou výraznejšie ovplyvniť a sú podstatou toho, že žalobkyňa nie je schopná vykonávať bežné aktivity denného života, je teda hendikepovaná. Napriek uvedenému žalovaný v lekárskom posudku uviedol, že žalobkyňa, podľa priloženého nález neuroológa s komplexným nálezom fyziatra s popisom rozsahu pohybov v chrbtici, horných končatinách a dolných končatinách je schopná prekonať bariéry samostatne, aj keď s pomocou francúzskej barly alebo iných pomôcok. V súčasnosti nespĺňa podmienky § 14 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. na kompenzáciu na úpravu bytu, preto sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia odvolací orgán nenavrhuje kompenzovať peňažným príspevkom na úpravu bytu. Žalobkyňa má za to, že uvedený názor je v rozpore s ňou predloženými správami, a teda s vykonaným dokazovaním. Považovala preto rozhodnutie za nezákonné a žiadala, aby kasačný súd zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril tak, že trvá na svojom vyjadrení z 01.12.2016 a považuje preskúmané rozhodnutie za vecne správne, v súlade so zákonom č. 447/2008 Z. z. a ostatnými platnými právnymi predpismi. V celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a došiel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná.

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „kompenzácia“) je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu.

15. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

16. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50 %.

17. Podľa § 5 písm. a/ zákona č. 447/2008 Z. z. sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia sa

kompenzujú v oblasti mobility a orientácie.

18. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. v oblasti mobility a orientácie sa kompenzuje znížená pohybová schopnosť alebo znížená orientačná schopnosť. Účelom kompenzácie v tejto oblasti je zmierniť alebo prekonať znevýhodnenia v prístupe k veciam osobnej potreby a k stavbám podľa osobitného predpisu a uľahčiť orientáciu a premiestňovanie sa.

19. Podľa § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby.

20. Podľa § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z. posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom.

21. Podľa § 11 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z. výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho posudku je uvedený v prílohe č. 2 .

22. Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je:

- a/ posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- b/ posudzovanie rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c/ posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti,
- d/ posudzovanie všetkých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 ; na účely parkovacieho preukazu sa posudzuje len oblasť mobility a orientácie a
- e/ navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach.

23. Podľa § 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach.

24. Podľa § 14 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na pomôcku, na úpravu pomôcky, na zdvíhacie zariadenie, na úpravu osobného motorového vozidla, na úpravu bytu, na úpravu rodinného domu alebo na úpravu garáže, ak sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia možno prekonať alebo zmierniť pomôckou, úpravou pomôcky, zdvíhacím zariadením, úpravou osobného motorového vozidla alebo úpravou bytu, rodinného domu alebo garáže.

25. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje:

- a/ mieru funkčnej poruchy,
- b/ vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c/ sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d/ návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e/ vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f/ vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo či má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí,

g/ termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár,
h/ odôvodnenie komplexného posudku.

26. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, možno poskytnúť peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže s cieľom dosiahnuť ich bezbariérovosť a zvýšiť schopnosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím premiestňovať sa, orientovať sa, dorozumievať sa alebo zabezpečiť si sebaobsluhu. Peňažný príspevok podľa prvej vety možno poskytnúť aj vtedy, ak sa odstránením bariér umožní alebo uľahčí premiestňovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Peňažný príspevok podľa prvej vety nemožno poskytnúť na odstránenie alebo prekonanie bariér, ktoré možno prekonať použitím pomôcok, ktoré možno poskytnúť alebo zapožičať na základe verejného zdravotného poistenia.⁷

27. Spornou otázkou v tomto prípade bolo posúdenie zdravotného stavu žalobkyne.

28. Kasačný súd sa stotožňuje so záverom krajského súdu, že v danom prípade rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu vychádzalo z dostatočne zisteného stavu.

29. Posudzovanie sociálnych dôsledkov v oblastiach kompenzácií, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia sa vykonáva v rámci lekárskej posudkovej činnosti, ktorú vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu.

30. Pokiaľ žalobkyňa v kasačnej sťažnosti namieta, že napriek jej žiadosti odvolací orgán neuskutočnil opätovné prehodnotenie jej zdravotného stavu aj za jej účasti, a teda nezistil skutočný stav veci a uvedené nevykonal ani krajský súd, kasačný súd považuje túto námietku za neopodstatnenú. Z ust. § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z. vyplýva, kedy je posudkový lekár povinný prizvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu. Predpokladom tejto povinnosti je písomná žiadosť alebo elektronická žiadosť podpísaná zaručeným elektronickým podpisom dotknutej fyzickej osoby. V prípade, ak žalobkyňa uvedeným spôsobom nepožiadala o prizvanie na posúdenie jej zdravotného stavu, posudkový lekár by bol povinný ju prizvať iba v prípade, ak by existovali pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predložených lekárskeho nálezov alebo ak by bolo potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade z predloženej dokumentácie pochybnosti o správnosti záverov nevyplývali, posudkový lekár nepochybil, keď žalobkyňu neprizval. Vyhlásenie žalobkyne o tom, že je ochotná sa dostať na posúdenie jej zdravotného stavu, pokiaľ to posudkový lekár bude považovať za potrebné, nie je možné považovať za písomnú žiadosť v zmysle ust. § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z..

31. Kasačný súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobkyne o neúplnom zázname sociálnej posudkovej činnosti. Z komplexného posudku č. UPS/US6/SSVODPPKPC2/SOC/2016/6457 zo dňa 29.07.2016 vyplýva, že žalobkyňa počas výkonu sociálnej posudkovej činnosti dňa 27.05.2016 nepodala žiadne námietky k spôsobu získavania informácií o sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia, s obsahom spísaného záznamu bola oboznámená, s jeho obsahom súhlasila a potvrdila ho vlastnoručným podpisom.

32. Žalobkyňa ďalej namietala, že závery správnych orgánov oboch stupňov nie sú v súlade so zisteným dôkazným stavom vzhľadom na lekársku správu z poradne pre cerebrovaskulárne choroby zo dňa 27.12.2016 potvrdzujúcu chronický stav s progresiou ochorenia irreverzibilných zmien na chrbtici. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 477/2008 Z. z. posudkový lekár vychádza z aktuálneho lekárskeho nálezu. Ak fyzická osoba v priebehu konania vo veciach kompenzácie predloží ďalšiu zdravotnú dokumentáciu, ktorá nie je obsahom lekárskeho nálezu, posudkový lekár túto zdravotnú dokumentáciu posúdi a zohľadní ju v lekárskom posudku. V čase vypracovania lekárskeho posudku však v tomto prípade posudkový lekár nemohol zohľadniť lekársku správu z 27.12.2016, vzhľadom k tomu, že lekársky posudok bol vypracovaný 29.07.2016 a preskúmané rozhodnutie žalovaného v danom prípade bolo

vydané dňa 15.08.2016. Správny súd v zásade preskúmava zákonnosť rozhodnutia vo vzťahu ku skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia. Hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby správny orgán na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; taká možnosť nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskeho nálezov ani dôvodom na zrušenie rozhodnutia, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9So/257/2016).

33. Kasačný súd dodáva, že peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže je možné priznať osobe, ktorá je na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže odkázaná. Posudzovanie odkázanosti fyzických osôb si nepochybne vyžaduje odborné medicínske vedomosti a je v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 477/2008 Z. z. zverené posudkovým lekárom. Posudok samotný samostatným predmetom súdneho prieskumu nie je. V rámci preskúvania rozhodnutia o nároku na kompenzáciu formou peňažného príspevku sa správny súd vysporiada s úplnosťou, objektivitou a presvedčivosťou posudku (posudkov), ktorý bol podkladom takého rozhodnutia.

34. Kasačný súd považuje za správny právny názor krajského súdu, podľa ktorého žalovaný sa logicky a vecne správne vysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku na úpravu bytu, úpravu kúpeľne. Tiež dostatočne zdôvodnil, prečo nie je možné vyhovieť jej žiadosti. Posudky posudkových orgánov žalovaného z 29.07.2016 a 08.02.2016, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, boli dostatočne zdôvodnené, neboli svojím obsahom v rozpore so zdravotnou dokumentáciou predloženou v konaní o žiadosti a o vecnej správnosti a odbornej úrovni ich záverov neboli pochybnosti.

35. Z uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je nedôvodná a podľa § 461 SSP ju zamietol.

36. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 a 4 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobkyňa v tomto konaní nebola úspešná a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

37. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.